

Легенда про писанку Свят-Миколи

Віра Вовк

Баба Марина йшла до хати зі свяченим. Паски в неї не було, ні колачів, ні зозулі з переплетеними крилами, а писанок не годна була накресити, бо руки їй тряслися. Знала, який то репіт у хаті буде, як внучок, сирота, побачить у кошеліку білі яйця. Ішла й обтирала сльози рукавом сорочки. Якби так Андрійків дедьо жив, то не одну потіху мала б дитина на Великдень!

Марина здоровила: "Христос Воскрес" всіх Ісусів на перехрестях і цілувала підніжки святим у придорожніх капличках. Припала до Свят-Миколи і давай заводити:

— Святенький мій, сонечко золотеньке, оленику срібленький, покраси мої яєчка, бо Андрійко верещатиме, що страх!

— Не заводи, Марино, дай мені твій кошелік, — сказав святий Микола.

Зглянулися святі з каплички на стару. Одно яйце взяла Богородиця і розписала на ній церковцю з дзвіницею. Ангели малювали свічники, а малий Ісус коники і зайчики. Свят-Микола почав красити своє яєчко і пофарбував собі геть вуса й бороду, як овечу вовну на ліжник. Його яєчко стало плямисте, як полонина на провесні, з якої ще не цілком розтав сніг.

— Гм... — думав Свят-Микола, що не любив давати будь— які дарунки. — Вже коли ця писанка не красна, то хай вона має таку тверду лушпинку, як лісовий горішок. І він поклав писанку між другі в кошелік.

Баба Марина подякувала красненько і пішла додому. Іде вона попри Облаз, аж глип!, а там стоїть собі Арідник, пакає рогову люльку і моргає на неї, як на молодицю. Бабі заперло віддих зі страху.

— Що ж, бабо Марино, — каже "той", — підеш зі мною поцокатися?

А в баби вже зуби цокаються. Але що ж — треба йти, коли запрошує.

Арідник взяв свою писанку з пекла, наповнену твердою смолою, а баба почала перебирати свої писанки: тої жалко, тої шкода, вибрала ту, яку малював Свят-Микола.

— За що цокаємося? — питає Арідника.

— За душу Андрійчикову, — каже він.

— Свят, свят, свят! — схаменулася стара. — Як ти — за його душу, так я — за його добру славу, довге життєчко на землі і вічне щастя в небі цокаюся.

Цок, цок — трісь! Арідникова писанка розлупилася.

— Ну, коли вже Андрійкова душа дісталася ангелам, то цокнімся за твою, стара, — заскреготав золотими зубами Арідник.

— Моя душа варта більше, як глечик червінців, але хай буде по-твоєму, — згодилася Марина і воркоче під ніс: — Поможі, Свят-Миколо!

Цок, цок — трісь! Розлупилася на другім боці Арідникова писанка. Але відомо, що дідька скоро не позбудешся. Він добув з дзьобенки другу писанку, новеньку й гарячу, як вогонь.

— Скажи тепер ти, Марино, за що хочеш цокатися, — каже.

Марина думає й роздумує: й цього, й того треба, але вже найбільше такої рогової люлечки, як Арідник має!

Коли Арідник почув, що вона завзялася на його люльку, згадав свою розбиту писанку і вівкнув:

— Люльки не дам тобі таки, бісова бабо! — зареготався і зник їй з віч.

Марина перехристилася й подрипала до хати. Коло ворині наступила на глечик, набитий червінцями, як голубцями зі салом.

За перший червінець Марина купила святому Миколі здоровенну воскову свічку.